

Handlingsplan mot mobbing i barnehagene i Østre Toten Kommune

Hovedmål for barnehagesektoren i Østre Toten Kommune er at alle i barnehagen opplever at hver dag er verdifull og at grunnverdiene er styrende for virksomheten.

VI GJØR HVER DAG VERDIFULL

Kvalitet – Respekt - Nytenking

REVIDERT HØSTEN 2014

Innhold

Mål	3
For å nå målet vil vi:	3
Hva er mobbing?	3
Dette ønsker vi for barna i våre barnehager:	4
Bakgrunn for planen:	4
Læringsmiljø:	5
Forslag til forebyggende aktiviteter:	6
TILTAKSPLAN:	7
Skjema for møter	9
Sjekkliste barnehagens oppvekstmiljø:	10
Anbefalt litteratur :	12

Mål

I barnehagene i Østre Toten skal:

- barn oppleve et godt og inkluderende læringsmiljø og god trivsel. Ingen barn skal utsettes for mobbing eller krenkende ord og handlinger.

For å nå målet vil vi:

- Videreutvikle kompetanse og strategier for å utvikle et godt læringsmiljø ved den enkelte barnehage, med økt trivsel hos barna som resultat.
- Styrke innsatsen gjennom økt bevissthet og aktivt arbeid for å forebygge, avdekke og håndtere mobbesaker.
- Styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage gjennom et gjensidig ansvar som fremmer et godt læringsmiljø.

Hva er mobbing?

”Mobbing er fysiske eller sosiale negative handlinger, som utføres gjentatte ganger over tid av en person eller flere sammen og som rettes mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen” (Roland, 2007, s 25)

Mobbing kan arte seg som fysisk/psykisk plaging, trakassering, trusler, erting, håning, negativ omtale/tiltale, utestegning og /eller ignorering over tid. Det er ikke mobbing ved vilkårlig erting, enkeltepisoder med konflikter eller slossing, enkelttilfeller av utestegning med mer. Dette er noe som kan forekomme i barns lek, og dette skal personalet ta på alvor og hjelpe barna å ordne opp i.

Dette ønsker vi for barna i våre barnehager:

- At vi har et miljø der alle blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull.
- At vi har et miljø der alle respekterer hverandre for den man er.
- Alle barn skal ha venner og noen å leke med
- Alle skal oppleve glede og trygghet i barnehagen
- At vi har et oppvekstmiljø som styrker barnas selvfølelse – og som gjør dem godt rustet til å møte verden utenfor.
- At personalet er bevisste sitt ansvar for å forebygge og sette inn tiltak mot mobbing i barnehagen
- At foreldre støtter opp om de holdninger barnehagen fremmer, er gode rollemodeller for sine barn og sammen med barnehagen jobber aktivt for å styrke sine barns sosiale kompetanse.

Bakgrunn for planen:

Østre Toten Kommune har sluttet seg til den nasjonale satsningen for å styrke arbeidet for et godt og inkluderende oppvekst - og læringsmiljø for alle barn og unge. For å forebygge mobbing skal barnehagene jobbe aktivt for å gi barn gode utviklings – og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som felleskap, omsorg og medansvar og gi en etisk oppdragelse i samarbeid med foreldrene. Miljøet i barnehagen analyseres jevnlig og tiltak settes i gang dersom mobbing blir påvist. Barnehagens arbeid med forebygging skal inngå i barnehagens årsplan.

En felles handlingsplan mot mobbing skal være forebyggende, avdekkende og foreslå tiltak som skal iverksettes hvis mobbing oppdages.

Hva sier loven?:

Barnehageloven og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler stiller klare forventninger til barnehagens forpliktelser til å skape et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø for barn og unge.

Barnehageloven § 1 Formål:

”Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.”

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skole:

§12 psykososiale forhold

”Virksomheten skal fremme trivsel og gode psykososiale forhold”.

Styrer i barnehagen har ansvar for at det jobbes aktivt, kontinuerlig og systematisk for å fremme helse, miljø og trygghet for barn.

Læringsmiljø:

Med læringsmiljø forstås de miljømessige faktorene i barnehagen som har innflytelse på barns læring og utvikling. Et godt læringsmiljø fremmer helse, trivsel og positiv sosial utvikling.

Med psykososialt miljø menes her de mellommenneskelige forholdene i barnehagen og hvordan barna og personal opplever dette. Det er barnets egen opplevelse av det psykososiale miljøet som er avgjørende for om det er godt nok og her er det mange faktorer som spiller inn.

Kjennetegn på godt læringsmiljø:

- Positive relasjoner mellom barn og voksne
- God ledelse, organisering og positiv kultur for læring i barnehagen
- Barnehagepersonale med høy kompetanse til å se det enkelte barn og lede barnegrupper og pedagogiske prosesser
- Godt samarbeid mellom barnehage og hjem.

Hvordan forebygge mobbing og skape et godt læringsmiljø?

En handlingsplan mot mobbing reduserer ikke mobbing i seg selv. Det er det daglige arbeidet i barnehagen som er viktig. Barnehager i Østre Toten skal arbeide målrettet og systematisk for å hindre mobbing.

For å forebygge mobbing i barnehagen har barnehagen som mål å skape et trygt og godt miljø. I den forbindelse er det viktig at barnehagen legger til rette for en god start for det enkelte barn. Barnehagene skal ha avtalt en tilvenningsperiode ved oppstart. Dette skal sikre at hvert barn blir sett og møtt av voksne. De voksne skal være anerkjennende i møte med barnet.

Hver barnehage må ha tydelige verdier som de voksne praktiserer og må drive systematisk observasjon av enkeltbarn og barnegrupper. Mobbing som tema bør inngå i barnehagens avdelingsmøter, personalmøter, foreldremøter, ledermøte og foreldresamtaler.

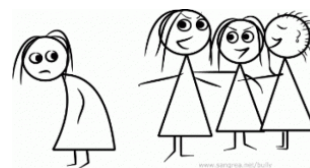
Styrer i hver barnehage har hovedansvar for at planen blir gjort kjent og gjeldende for de ansatte i barnehagen og at det arbeides med en felles forståelse av hva mobbing er.

Barnehagekontoret vil etterspørre bruken av handlingsplanen og hvordan barnehagene arbeider systematisk forebyggende mot mobbing.

Forslag til forebyggende aktiviteter:

- At personalet jobber målbevisst med sosial kompetanse i bhg.
(selvhverdelse, empati, rolletaking, prososial adferd, selvkontroll, lek, glede, humor etc.)
- Arbeide med for eksempel ”Steg for steg”, ”Du og jeg og vi to”
- Anvende anerkjennende kommunikasjons - og relasjonskompetanse.
(Berit Bae og Jesper Juul.)
- Vektlegge voksenrollen. De voksne må se og høre barna. En aktiv og tydelig voksen er avgjørende.
- Ta ansvar for å skape et godt foreldresamarbeid vedr. mobbing.
- Observere samspillet mellom: barn-barn, voksen-voksen, og barn –voksen.
Se egen sjekklister
- Ha samtaler med barna i små grupper om hvordan de har det i barnehagen.
(barnemøter)
- Jevnlige diskusjoner vedr. mobbing på avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager.

TILTAKSPLAN:

Det skal skrives referat fra alle møter.

TILTAK:	ANSVAR:	GJENNOMFØRT: Signatur og dato
<p>Den som observerer uønsket adferd/ erting / mobbing informerer ped.leder og styrer straks.</p> <p><i>*Følg prosedyre i handlingsveilederen ifht informasjon til og kontakt med foreldre.</i></p> <p>Tas opp på nærmeste avdelingsmøte.</p> <p>Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna / barnet gjort?</p> <p>Hvordan har de voksne forholdt seg?</p> <p>Bli enige om tiltak videre.</p> <p>Lage en plan for informasjon/dialog mellom hjem og barnehagen.</p>	<p>Den som observerer.</p> <p>Alle</p> <p>Styrer/pedagogisk leder.</p>	
<p>Foreldre som er bekymret for eget barns trivsel i barnehagen, tar dette opp med barnehagen.</p> <p>Barnehagen mottar informasjon og setter inn tiltak avhengig av situasjonen.</p>	<p>Foreldre</p> <p>Den som mottar bekymring tar det videre med barnehagens ledelse</p>	

Lage en plan for informasjon/dialog mellom hjem og barnehagen.	Styrer/pedagogisk leder	
Snakk med barna om det som har skjedd. * <i>Jf Handlingsveilederen.</i> Be barna komme med et forslag til hva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barnas forslag med det personalet har kommet fram til.	Den ansatte som står barna nærmest	
Foreldrene til den / de som blir mobbet og den /de som mobber blir informert og tatt med på råd. (Situasjonsavhengig.)	Ped.leder	
Evaluering av hvordan det går etter 1 - 2 uker. Nye samtaler med barna ved behov.	Den ansatte som står barna nærmest	
Evaluering på avdelingsmøter etter 1-2 uker. Evt. videre tiltak?	Ped.leder Sammen med øvrige personale	
Ny informasjon / nye samtaler med foreldre etter behov. Følge opp plan mellom hjem og barnehage.	Ped.leder	
Evaluering bør skje kontinuerlig 1x pr. mnd. eller oftere (jfr. behov) inntil saken er løst.	Ped.leder sammen med øvrige personale	

*Tiltaksplanen skal ses i sammenheng med handlingsveilederen for barn/unge foreldre/foresatte i Østre Toten kommune.

<http://www.ostre-toten.kommune.no/samarbeidsmodellen-bedre-tverrfaglig-innsats.5347082.html>

**Skjema for møter/
VEDRØRENDE MOBBING/UØNSKET ADFERD I
.....BARNEHAGE**

Skjema skal ligge i barnets mappe (kopi til foresatte)

Dato:

Tilstede på møtet:

Hva saken gjelder	Dette skal det arbeides med:

Dato for oppfølgingssamtale:

underskrift ansatte

underskrift ansatte

Underskrift foreldre

underskrift foreldre

Sjekkliste barnehagens oppvekstmiljø:

Sjekkliste angående voksnes forhold til barna:

Spørsmål	Ja- alltid	Ja- oftest	Nei- sjelden	Nei - Aldri
Er voksne i vår barnehage anerkjennende og støttende i forhold til barns initiativ?				
Blir alle barna lagt merke til i like stor grad, uavhengig av type personlighet? (innad /utadvendt)				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet fra oss voksne – mer enn andre barn?				
Får noen barn stadig negativ oppmerksomhet fra oss voksne – mer enn andre barn?				
Kan en se at det har blitt et ”mønster” i at vi voksne har lettere for å tro på noen barns forklaring på konflikter enn andre i gruppa?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar mer kontakt med – og finner på flere aktiviteter med enn andre barn?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar lite kontakt med – og sjelden tar initiativ til aktiviteter med?				
Klarer vi å involvere alle barna i fellesskapet - feks praten rundt bordet ved måltider?				
Har vi voksne større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre, når det gjelder å følge dem opp / hjelpe dem?				
Blir noen barn raskere avbrutt / avvist av oss voksne enn andre når de tar kontakt med oss?				
Er alle voksne bevisst på at barn ikke alltid klarer å forstå spøk / ironi? (Være forsiktig med bruk av ironi i fht. barn som ikke forstår dette)				

Sjekkliste angående miljøet i barnehagen:				
Er miljøet i vår barnehage preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet barna imellom preget av likeverdighet og veksling av hvem som bestemmer og hvem som til enhver tid får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

La sjekkliste 1 og 2 om barnehagens oppvekstmiljø jevnlig bli et diskusjonsgrunnlag i personalgruppa, på avdelingsmøter, personalmøter m.m.

Er vår barnehage der vi vil den skal være i fht. oppvekstmiljø?

Anbefalt litteratur :

For dem voksne:

- Kari Lamer: Sosial Kompetanse. Teoribok, håndbok.
- Myrna B. Shure: JEEP (Jeg er en problemløser)
- Berit Bae: Det interessante i det alminnelige
- Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen
- Jesper Juul: Det kompetente barn
- Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet
- Jesper Juul: Diverse videoer
- Barne og fam.dept. 2002: Mobbing i barnehagen
- UDIR ”Barns trivsel - voksnes ansvar” veileder
- Helle Høiby og Anja Trolle ”Stopp ertingen” 2012
- Kari Pape: Fra ord til handling – fra handling til ord

For barna:

- Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse
- Tor Åge Bringsværd: Ruffen – sjøormen som ikke kunne svømme
- Tone Lie Bøttinger: Min storebror open
- Paul Leer Salvesen: Fy Fabian
- Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta
- Lena Klefeldt: Otto og Joppa
- Mats Wånblad: Lilleving
- Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven
- Per Christian Jersild: Hymir
- Kari Saanum: Herr Alkabars nese
- Gunn-Britt Sundstrøm: Gutten i supermanddrakten
- Else Færden: Den stygge drageungen

- Birgitta Stenberg: Billy og sinte Lotta
- Birgitta Stenberg: Bjørn drar på landet
- Gunder Andersson: Martins sommer
- Trond Brønne: Petter og månen
- Eva Eriksson: Stures nya jacka
- Gunilla Bergström: Albert og udyret
- Gunilla Bergström: Hvem kan redde Albert Åberg?
- Ursula Kirchberg: Selim og Susanne
- Egon Mathiesen: Katten med de blå øynene.